

О.О. ШОСТАК (УКРАЇНА, РІВНЕ)
СТАН ВОДНИХ РЕСУРСІВ ЗАХІДНО-ПОЛІСЬКОГО РАЙОНУ, ПРОБЛЕМИ
ТА ПЕРСПЕКТИВИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

*Національний університет водного господарства та природокористування, Україна,
 33028, м.Рівне, вул.Соборна, 11, niwm.rv.ua*

Західно-Поліський (Північно-Західний) економічний район розташований на крайньому північному заході України та включає територію Волинської і Рівненської областей. Загальна площа району 40,2 тис.км² чисельністю жителів 2,2 млн. осіб.

Цей район є одним з найбагатших на водні ресурси, зокрема йому притаманна густа річкова сітка, значна кількість озер та боліт, великі запаси підземних вод.

Загальна протяжність річкової сітки Західно-Поліського району включає басейни річок Прип'ять та Західний Буг і становить 8,1 тис.км². На території району розташовано 398 озер з об'ємом води 666,2 млн.м³. Переважна більшість яких карстові озера, менша – заплавної.

На території району станом на 1.01.2012р. нараховувався 2366 ставків сумарним об'ємом – 151,2 млн.м³, а також в експлуатації знаходиться 21 водосховище сумарною ємністю більше 88,8 млн.м³. Експлуатаційні ресурси підземних вод становлять 311,5 млн.м³.

Водозабезпеченість на 1 жителя в середньому становить – 3,73 тис.м³/рік для Волинської області та 5,38 тис.м³/рік – для Рівненської області. Джерелом водопостачання населення є підземні води, а галузей економіки – як підземні так і поверхневі води.

В 2011 році водокористувачами району забрано 297,9 млн.м³ води, в тому числі: з підземних водоносних горизонтів 98,62 млн.м³, а використано – 252,6 млн.м³. Різниця між забраними і використаними обсягами підземних вод – 45,3 млн.м³ становить суму обсягів відкачаної шахтної води і втрат при транспортуванні.

Як видно з наведеної вище інформації, стан водних ресурсів у кількісному відношенні дозволяє їх використання в народногосподарському комплексі в необхідних обсягах. Однак, якісні характеристики, як поверхневих так і підземних вод в умовах постійного антропогенного навантаження, бажають бути кращими.

Серед основних проблем використання водних ресурсів району можна виділити:

1. Потреба кріплення берегів транскордонних річок Західний Буг та Прип'ять для усунення загрози відторгнення частини території України;
2. Підтоплення населених пунктів та сільськогосподарських угідь;
3. Погіршення якості води та забруднення водних екосистем, зокрема через поганий технічний стан очисних споруд;
4. Зношеність водопровідних і каналізаційних мереж, що через часті прориви та аварії призводить до втрат води.

Для покращення стану водних ресурсів Західно-Поліського регіону необхідно базувати його розвиток на принципах сталості, тобто забезпечувати збереження наявного стану та впроваджувати заходи з усунення недоліків та оптимізації витрат водних ресурсів. Зокрема доцільна реалізація таких заходів:

1. Берегоукріплення р.Західний Буг та р.Прип'ять в районі погранзнака та впровадження наукового, технічного та економічного управління транскордонними водами;
2. Будівництво захисних дамб та насосних станцій для захисту від затоплення повеневими водами;
3. Будівництво та реконструкція очисних споруд, упорядкування русел річок, розчищення і відновлення водних об'єктів;
4. Модернізація та ремонт водопровідних та каналізаційних мереж для скорочення втрат води при транспортуванні.